

Warszawa, dnia 11.05.2013

**Stanowisko Prezydium Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
w sprawie wyboru Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
na kadencję 2014 - 2017**

Autonomia nauki i szkolnictwa wyższego – ściśle powiązana z wolnością nauczania, badań naukowych i twórczości artystycznej – powinna stanowić fundament tworzenia prawa obowiązującego w tych obszarach. Pomimo swojej niedoskonałości, prawo obowiązujące przed wprowadzeniem ostatniej nowelizacji ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym sankcjonowało to założenie chociażby w sposobie wyłaniania przedstawicieli nauczycieli akademickich wchodzących w skład Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Nauczyciele akademicy z poszczególnych grup uczelni podzieleni według kurii wybierali swoich reprezentantów, przez co realizowane były założenia dotyczące przedstawicielskiego charakteru samej Rady, a także następowało wzmocnienie ustawowego rozdzielenia tej funkcji w stosunku do bieżącego zarządzania uczelniami. Wprowadzając połączenie obszaru szkolnictwa wyższego z nauką całkowicie zmieniono sposób wyboru członków nowej Rady. Pozostaje otwartym pytanie, co do rzeczywistego rozdzielenia ustawowo zapisanego członkostwa w Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego z bieżącym zarządzaniem sferą nauki i szkolnictwa wyższego, skoro wybory dokonują Konferencje Rektorów, Prezydium PAN oraz Rada Główna Instytutów Badawczych. Dodatkowe wprowadzenie przedstawicieli pracodawców zmienia przedstawicielski charakter Rady na reprezentatywny w stosunku do głównych aktorów sceny nauki i szkolnictwa wyższego. Podział ten tworzy jednak w obowiązującej regulacji głęboką niesymetrię społeczną, ponieważ dyskryminuje stronę reprezentatywnych związków zawodowych.

Uważamy, że należy dokonać jak najszybszych zmian prawnych skutkujących przywróceniem podmiotowości Rady w stosunku do reprezentowanych środowisk nauki i szkolnictwa wyższego, dlatego proponujemy:

Dotychczasowy przepis art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (jednolity tekst: Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) proponujemy podzielić na dwa punkty i nadać im następujące brzmienie:

Art. 46. 1. W skład Rady wchodzi:

- 1a) *nauczyciele akademicy posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego wybrani przez środowisko spośród nauczycieli szkół reprezentowanych w Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich oraz Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich w liczbie 21,*
- 1b) *nauczyciele akademicy posiadających stopień naukowy doktora wybrani przez środowisko spośród nauczycieli szkół reprezentowanych w Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich oraz Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich w liczbie 6,*

Ponadto proponujemy:

- w art. 46 ust. 1 dodanie pkt. 7 w brzmieniu następującym:

7. *przedstawiciele reprezentatywnych organizacji związkowych, w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz.U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.) działających w uczelniach, wyłonionych przez organizacje związkowe – po jednym z każdego związku.*

- skreślenie ust. 2 w art. 46c.

Uzasadnienie:

Obecnie przepis art. 46 ust. 1 pkt. 1 nie zapewnia, że zgodnie z art. 45 ust. 1 Rada „będzie wybieralnym organem przedstawicielskim nauki i szkolnictwa wyższego”, gdyż nie gwarantuje obecności w Radzie przedstawicieli nauczycieli akademickich ze stopniem doktora, a ponadto obowiązujący tryb ich wyboru przez Konferencje Rektorów pozbawia tę grupę nauczycieli wpływu na wybór swoich przedstawicieli do Rady.

W konsekwencji w składzie RGNiSW może zabraknąć przedstawicieli najliczniejszej grupy nauczycieli akademickich, jaką są doktorzy. Kłóci się to z powszechnie przyjętymi zasadami demokratycznej reprezentacji całego środowiska w ciałach przedstawicielskich. Będzie to wydarzenie bez precedensu, przekreślające wieloletni dorobek tej grupy nauczycieli akademickich i położy się cieniem na dalszym funkcjonowaniu nowej Rady.

Uważamy, że w systemie demokratycznym powinna być zachowana symetria w reprezentatywności strony pracodawców (pracodawcy w postaci rektorów i przedstawicieli PAN i Instytutów Badawczych oraz pracodawcy zewnętrzni) oraz strony pracowników i interesariuszy jakim są przedstawiciele studentów, doktorantów oraz przedstawiciele pracowników (w postaci przedstawicieli związków zawodowych). Obowiązujące unormowania tworzą asymetrię – pracodawcy są pełnoprawnymi członkami Rady, a przedstawiciele pracowników – związki zawodowe, mogą jedynie uczestniczyć w posiedzeniach plenarnych Rady jako obserwatorzy (z głosem doradczym). Brak w składzie Rady równoprawnych przedstawicieli pracowników dyskryminuje stronę reprezentatywnych związków zawodowych, co w systemie demokratycznym jest ewenementem.

KSN NSZZ „Solidarność” z całą mocą podkreśla, że podstawą dla prawidłowego funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego jest autonomia i samorządność uczelni oraz demokratyzacja jej struktur. W naszym przekonaniu, na forum ogólnokrajowym odnosi się to przede wszystkim do roli Rady Głównej, jaką odgrywa ona w systemie szkolnictwa wyższego i zagwarantowania reprezentowania w jej strukturze nauczycieli akademickich ze wszystkimi stopniami i tytułami naukowymi.

Przewodniczący KSN NSZZ „Solidarność”

Edward Malec